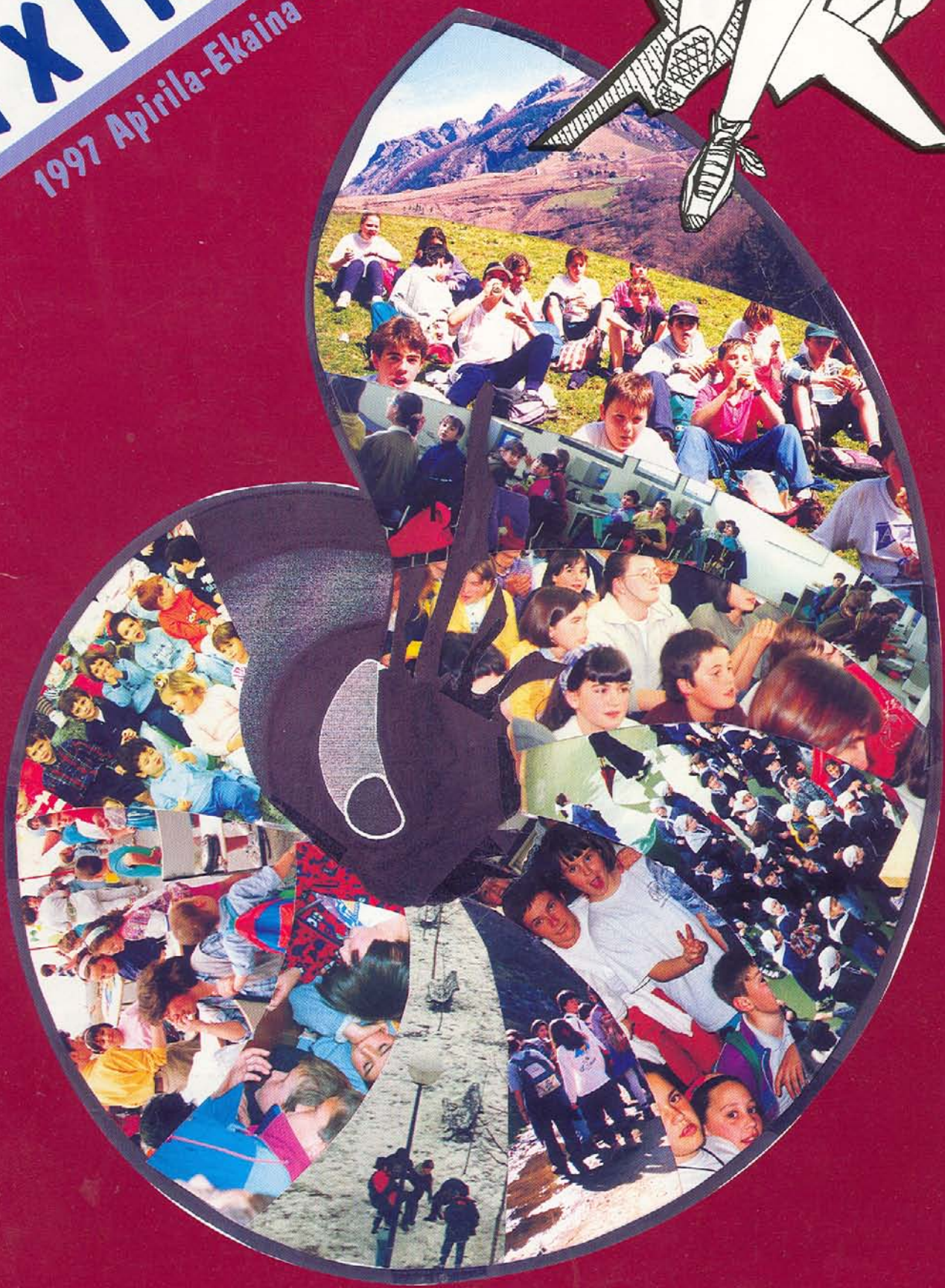
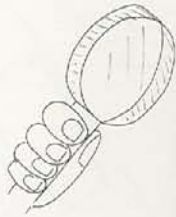

Hautzaro Ikastolako Aldizkaria

TXINPART

1997 Apirila-Ekaina - 8. Zenbakia

Hemen dugu gure bigarren Sherlock Holmes.

Zorionak!!

Hirugarrena izan nahi baduzu hau da zure aukera.

Asma itzazu zein auzo-etan dauden irudi hauek.

Zalantzarik izan al zenuen aurrekoak non ote zeuden?

Azkeneko irabazlea, Iñigo Gomez Elizegi

Ba zalantzarekin geratzea ez omen da ona osasunarentzat beraz oraintxe esango dizugu non aterata zeuden argazki hoiak:

1.- Elizalde auzoan Kanposantuko kapila

2.- Altzibar auzoan Plazako gurutzea.

3.- Ugaldetxo auzoan Garro etxea

4.- Iturriotz auzoan Parkeko gurutzearen itzala.

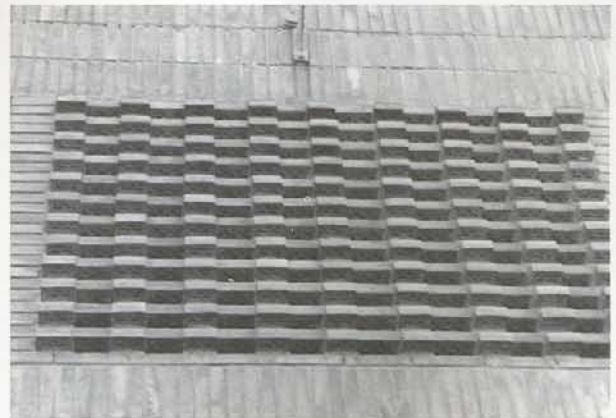
1.- _____

2.- _____

3.- _____

4.- _____

HAURTZARO IKASTOLARI, AGUR

Zaila egiten zaigu hiru urteetatik gure bigarren etxea izan den hau agurtzea. Ez dugu testigurik emango ez eta jasoko ere, datorren ikasturte haserako festan; ez dugu Santo Tomaseko azokan eta ihaute-rietako jaialdian parte hartuko. Baina hor izango gara -hutsik egin gabe- ikusle moduan. Jada ez dugu harrotasunez erantzungo HAURTZAROk ikasleak garela non ikasten dihardugun galdetzen digutenean. Baina beti errepikatuko dugu ozenki gure haur eta gazte garaia HAURTZARO Ikastola-ko hormen artean pozik bizi izan ditugula.

Hala ere, ez pentsa hain erraz kenduko gaituzuenik begi bistatik, maiz etorriko baikara gure ikastola eta irakasle izateaz gain lagun ere izan zaituztegunoi bisitatxoak egi-tera.

Nahiz eta agurrarekin inoiz amaitu nahi ez -luzeegi joko ligukeelako- iritsi da agurtzeko ordua eta ez genuke joan nahi zuen-gandik jasotako guztiagatik eskerrak eman gabe; eskaini diguzuen jakintza eta lagun-tza guztiagatik baina batez ere, gurekin batera familia handi bat osatu izanagatik.

Mila esker, BBB 3ko ikasleon partetik.

SAN JUAN XAR ETA OIARTZUARRAK

Bidasoa eskualdeko bazter ikusgarriene-tako batean, Igantziko herrian eta Arantzako bidean basaberaz jantzia eta gaztainon-doen itzalaren babesean, San Juan Xarren (San Juan Bautista) irudia gordetzen duen harkaitz haundi bat aurkitzen da.

Harkaitz honen magaletik iturri bat jaiotzen da hiru ur isurirekin: San Juango iturria eta ur honi sendakor propietateak ematen zaizkio.

San Juan Xar eta San Juango iturriek betidanik izan dute halako magia eta misterio kutsua, bai bertakoak garenontzat baita kanpotarrentzat ere, bereziki oiartzuarrak.

Txikitatik nire amatxiri eta nire gurasoen maiz aditu izan diet anekdota eta istorio aunitz oiartzuarrei buruz, nola etortzen ziren San Antonez Oiartzuna astoz, nola elkartzen ziren San Juan Xarren ekainaren 24ean, etabar luze bat.

Amatxik zera zioen:

San Juan egunaren bezperan, ekainaren 23an, oinez abiatzen omen ziren oiartzuarrak San Juan Xar aldera Igantziko Unanue mendiaren barna. Sei bat ordu behar omen zituzten bertara ailegatzeko. Gau horretan Sainduari jarritako kandlekin argitzen ziren eta larru-gaixotasunen bat zutenak bartako uretan bainatzen ziren, gau horretan urak bertute bereziak hartzen omen zituen eta.

Bainua hartu ondotik, idortzeko erabilitako toallak eta trapuak ingurunekeo larretan uzten ziren eta Igantziko sakristaua arduratzen zen hauen bilketaz eta erreketaz. Duela gutxi arte, Sofiak, herriko serorak burutu du lan hau. Gaur egun herritar batek du honen ardura. Denak batera ailegatzeko ziren, talde haundi batean, akordeoien musikaz lagunduz eta Sainduarentzat opari askorekin (kandelak, arto-plantak, loreak...).

Arto-plantak igantziarren enbidia izaten ziren, urteko garai horretan Igantziko arto-plantak txikiak baitziren oraindik eta oiartzuarrenak, ordea, tamainu haundikoak eta burua oso ongi egina. Arto hauek Sain-

duaren inguruan jartzen ziren.

Igantziarrek erraten zuten:

Arto hura horrelako dinako egiteko hainbat aldiz pentsatu zuten oiartzuarrek San Juanez.

Kandelak jartzea erreza zen hartu bi sosku, joan, erosi eta paratu. Baina arto landare hura jartzea orguilu zen beraientzat. Landare hark beraien lana suposatzen baitzuen.

Izebak kontatzen du aitatxi gaixotu zen batean anaia batek, gauez, motorrean San Juango iturrira eraman zuela larru-gorritan bainatu ahal izateko. Horretaz gain, dio, oroitzen dela oiartzuar koadrila haundi bat akordeoiekin etortzen zela kamioi batean eta oso giro jatorra ekartzen omen zutela.

Ez dakit gauez joateko ohitura honek segitzen duen ala ez. San Juan Xarrera edo San Juango iturrira joateko tradizioa bada, go, seguroaski ez oinez ezta gauez ere, baina bai kotxez eta egunez. Oiartzuar askorekin topo egin izan dut bertan, ez San Juan egunean -lanean egoten bainaiz- baina bai hurrengo igandetan. Nahiz eta festa nagusia San Juan egunean izan (meza, kantina, bazkari herrikoia, musika...) hurrengo hiru igandetan herriko meza nagusia San Juango ermitan izaten da eta oiartzuarrek joateko ohitura dute.

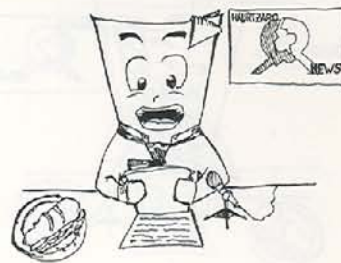
Gaur egun ur horiek kalitate edo propietate bereziak dituztelako sinesmena mantentzen da eta ez da harritzekoa bertan jende ugari, nahiz igantziarrek, nahiz kanpotarrek, ur horietan garbitzen, bainatzen edota garrafoiak urez betetzen ikustea. Eta ondoren idortzeko erabilitako trapuak edo toallak bertan uzten dira gerora bilduak eta erreak izateko. Tradizioak dio trapuak erretzean gaixotasuna desagertzen dela.

Beste aldetik, Sainduari kandelak, arto-plantak eta dirua eskeintzen zaizkio ofrenda modura.

Zurekin topo egingo al dut aurtan.

LUPE

HAURTZARO INFORMATZEN

H.H.ko Ibilaldia.

"Maritxu Berritxu" - 5. mailakoak.

HAURTZARO INFORMATZEN

OIARSO BATXILERGO IKASTOLA, HAURTZARO ETA ORERETA IKASTOLEN ESKUTIK (16-18 URTE ETAPARAKO)

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza ondorengo mailan heziketa-egiturak LOGSE legera egokitzeak suposatzen duen erronkaren aurrean, Oiarzungo Haurtzaro eta Orereta/Erreterriako Orereta ikastolek, beren betiko elkarlanean jarraituz, euskara eta gure baloreak eta kultura euskaraz irakastea bermatzearen eginbeharrean, OIARSO BATXILERGO IKASTOLA sortu dute, 16-18 urte bitarteko etapari erantzunez.

Horretarako, bi ikastolek konpartituriko titularitate juridiko berria jarri dute martxan, proiektu honetan parte har dezaten, bailarako beste ikastola eta udalei irekia.

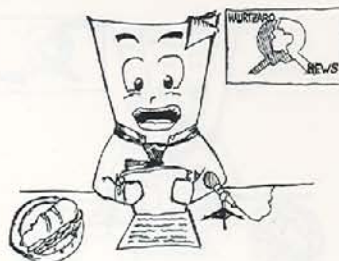
Trantsizio urtea izango da datorren ikasturtean maila honetako ikastetxe guztientzat, plan zaharreko kurtsoak, (BBB-2.a eta UBI), eta LOGSEko Batxilergo lehen kurtsoa batera arituko direlako, nahiz eta ez etxe berean: BBB-2 Haurtzaron, eta hiru batxilergo posibleak -Giza eta Gizarte Zientzietakoa, Natur eta Osasun Zientzietakoa eta Teknologikoa- Orereta/Erreterrian kokatuko den ikastola berri horretan.

Badakigu gure seme-alabak egoki hezitzea funtsezkoa dela guztientzat. Horregatik, OIARSO BATXILERGO IKASTOLAK beti zentroaren aspektu guztietan gurasoen partehartzeari atea zabalik uzten dio, bai gai pedagogikoetan, eta baita zentroaren antolaketa eta gestioan ere.

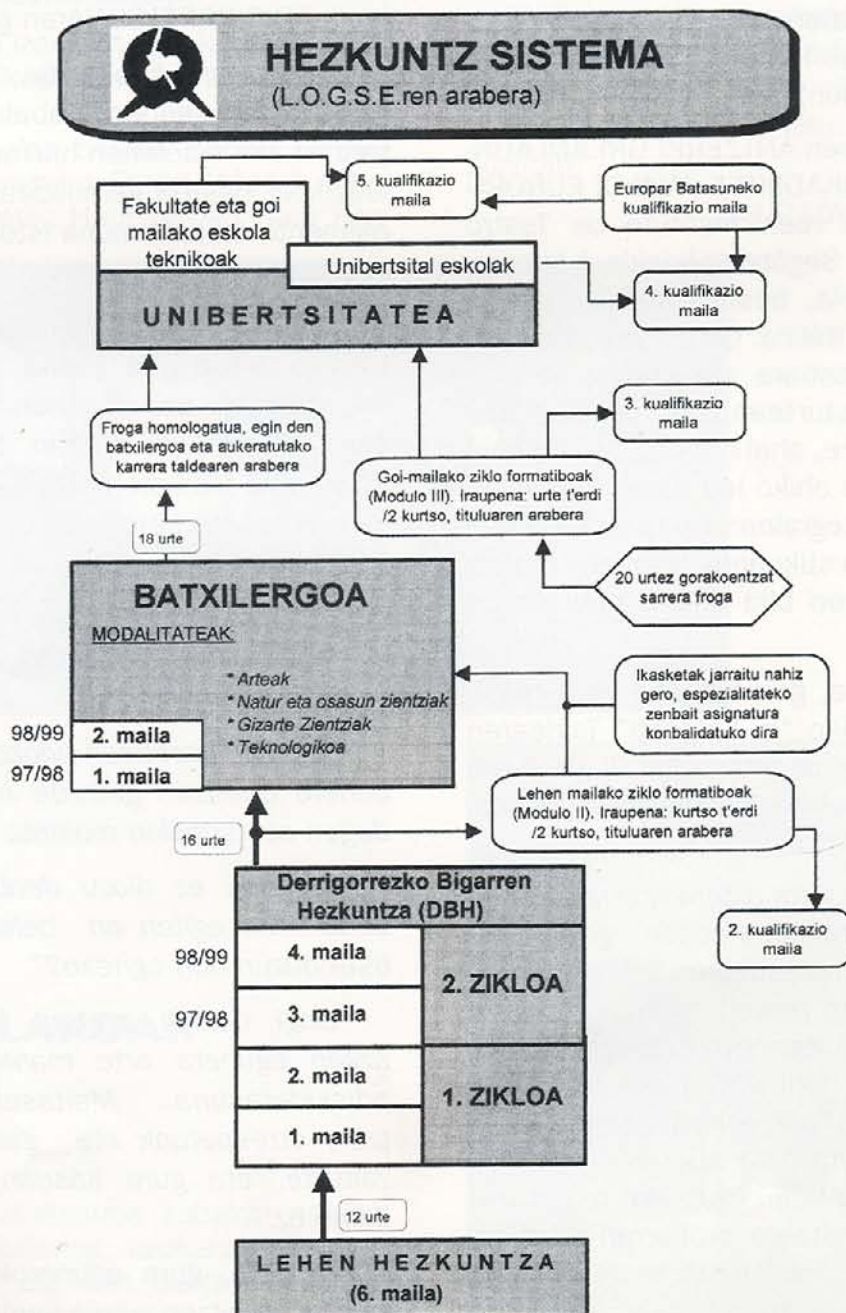
Horretarako, guraso eta irakasleek elkarrekin talde-lana egin dezaten, bilera periodikoak antolatu ditugu, gure ikasleen interesentzat egokiena eskaintzeko. Gurasoen partizipazioari esker, gai bakoitzari buruzko ikuspuntu desberdinak jasoko ditugu, horrela erabakirik egokienak hartzera lagunduz. Gainera, gure ikasleentzat beren gurasoek eskola hezkuntzan parte hartzea positiboa dela pentsatzen dugu, beren familia erlazioak sendotzen laguntzen baitu.

	AMANKOMUNAK		MODALITATEAK		AUKERAKOAK	
GIZA eta GIZARTE ZIENTZIAK	1.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES FILOSOFIA	HEZ. FISIKOA ERLIGIO/ETIKA TUTORETZA	☐ GIZARTE ZIENTZIEI APLIKATUTAKO MATE- MATIKA (1)	☐ HISTORIA GARAIKIDEA ☐ EKONOMIA (1) ☐ LATINA (1)	☐ ARTEAREN HISTORIA ☐ PSIKOLOGIA, SOZIO- LOGIA	☐ INFORMATIKA ☐ FRANTSESA
	2.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES HISTORIA		☐ LATINA (1) ☐ GIZARTE ZIENTZIEI APLIKATUTAKO MATE- MATIKA (1)	☐ FILOSOFIAREN HISTO- RIA ☐ GEOGRAFIA	☐ EKONOMIA ETA ENPRE- SA ANTOLAKETA (1) ☐ INFORMATIKA	☐ FRANTSESA ☐ LITERATURA ☐ ZUZENBIDEA
NATUR eta OSASUN ZIENTZIAK	1.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES FILOSOFIA	HEZ. FISIKOA ERLIGIO/ETIKA TUTORETZA	☐ MATEMATIKA (1) ☐ FISIKA/KIMIKA ☐ BIOLOGIA-GEOLOGIA		☐ INFORMATIKA ☐ FRANTSESA ☐ MARRAZKETA	☐ LURRAREN ETA INGU- RUAREN ZIENTZIAK
	2.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES HISTORIA		☐ MATEMATIKA (1) ☐ FISIKA ☐ KIMIKA ☐ BIOLOGIA		☐ INFORMATIKA ☐ FRANTSESA ☐ LABORATEGI TECNI- KAK	☐ FISILOGIA ETA GIZA ANATOMIA ☐ CAD
TEKNOLOGIA	1.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES FILOSOFIA	HEZ. FISIKOA ERLIGIO/ETIKA TUTORETZA	☐ MATEMATIKA (1) ☐ FISIKA/KIMIKA ☐ MARRAZKETA		☐ INFORMATIKA ☐ FRANTSESA ☐ CAD ☐ TEKNOLOGIA (1)	
	2.- EUSKARA GAZTELANIA INGELES HISTORIA		☐ MATEMATIKA (1) ☐ FISIKA ☐ MEKANIKA ☐ ELEKTROTEKNIA		☐ INFORMATIKA ☐ FRANTSESA ☐ TEKNOLOGIA (1) ☐ CAD	

HAURTZARO INFORMATZEN

Haurtzaro eta orereta.
Ikastoletako kontseilu
erretoreak

HAURTZARO INFORMATZEN

8

BBB 2 ETA 3 (LETRAK) ANTZERKIZ BLAI

PLAUTO & PETER'S FRIENDS

Apirilaren 14a astelehena zen, egutegia-ri begiratu gero ez dago ukatzerik. Halere, -eta asteko lehengo eguna egunerokotasu-naren errege bada ere- guretzat astearen hasera seinalatzen zuen hura astelehena ez zela izan esatera ausartzen naiz (BBB-2ko eta BBB-3ko letratan diharduten ikas-leen baimenarekin).

Hilabeteak ziren ANTZERKI GREKOLATIN-DARRAREN EUSKADIKO I. JAIALDI EUROPA-RRRA antolatzen zuen Instituto de Teatro Grecolatino de Segóbriga-koekin harremanetan jarri ginela, beste hainbat hiritan bezala (Mérida, Itálica, Gijón, Sagunto, Cartagena,...) Donostiara zekartenez beraien emanaldia. Ikasturtean zehar aukerak antzak ez badira ere, ahal denean, kasu hone-tan bezala, gure ohiko lau paretetatik irten eta -heziketa integralean ezinbestekoa den heziketa humanistikoaren izenean- merezi duten ikuskizunen bila abiatu nahi izaten dugu.

Horixe zen, ba, goiz hartako egite nagusia, Cuenca Hiriko "In Fraganti" Taldearen eskutik eguneratua zetorkigun PLAUTO-ren Bizkiak obra klasikoa ikus-entzutea Donostiako Principal Antzokian.

Emanaldia eguerdi aldera atzeratua izan-go zela jakinarazi zigutenean, goizaldeko lehen orduak Shakespearen (hau antzerki-laria edo antzeko zerbait omen zen) jarraitzale sutsua den Kenneth Branagh irlandararen PETER'S FRIENDS filme zoragarria ikusteko aukera paregabea genuela pentsatu genuen, eta hala suertatu ere. Filmeak arintasuna badu ezaugarri nagusitzat erritmoari eta trataera orokorrari dagokio-nez, edukina -edo edukinak esan beharko genuke- sakona da erabat, sakona eta hur-

bila gu guztiontzat: DENBORAK eta gure egungo BIZIERA azkar, ero, sentigabe MODERNOAK harremanetan eragiten duen gastapenaren aurrean -eta beste ezbehar askoren artean filmearen argumentuan azpimarratzekoena den HIESArenaren itza-lean- ADISKIDETASUNAren goraipamena.

Bi artelan desberdin ikus-entzuteko parada izan genuen erabat astelehen gertatu ez zen astelehen hartan. Bata jatorriz klasikoa, bestea garaikidea, baina bietan elementu amankomuna istorioen oinarrian: ezusteak eta nahasmena.

Jada hilabetea igaro bada ere, eta ohar-tzerako ikasturtea joana izango badugu ere, ahanzi ezinak diren zenbait esaldi geratzen zaizkigu buruan, batez ere gure eguneroko joan-etorrietatik hain gertu dau-den Peter eta bere lagunak amets, beldur, nahi eta ezinen islada diren honokoak:

"Inor ez da sekula heldua izatera iristen; adinduok dirua irabazten dugun haurrak gara."

"Jaiotzen garenean edozein tximiniatetik behera botatzen gaituzte eta topo egiten dugun pertsonekin moldatu behar dugu."

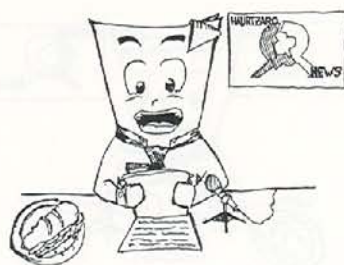
"Zergatik ez diozu denbora pixka bat eskaintzen egiten ari beharko zenukeela uste duzun hori egiteko?"

"Ongi dakizu zenbait lagunekin zure azken egunera arte mantenduko duzula adiskidetasuna. Maitasunak, konfidan-tzak, errespetuak eta galerak elkartzen zaituzte, eta gure kasuan, nahasmenak baino ez."

Eta gero, gure eguneroko lau paretet bertan jarraitzen zutela konturatu ginen...

HAURTZARO INFORMATZEN

ZUBEROAKO EPERRA IKASTOLAREN ALDEKO JAIALDIA

Oiartzungo euskaldunak bere bultzada-
txoa eman nahi izan zion MAULEKO ikasto-
la berriari joan zen maiatzaren 10ean.
Madalensoro pilotalekuan izan genituen
hango ordezkari alai eta argiak, kantu eta
bertso kantari, HAURTZARO ikastolako
ikasle eta langileekin batera.

Festa ederra izan zen. Erakustaldi bikai-
na, Haurtzaro ikastolakook eskaini genu-
na. Trikitilariak, dantzariak, bertsolariak
eta kantariak, alde batetik Robert Larran-
dabürü eta Dominika Etxart, Maddi Oihe-
nart, eta, bestetik, Haurtzaroko Haur Hez-

kuntzako "txori"en txio-txioa, DBH-1. maila-
koen emanaldia, ikasle ohien kanta saioa,
BBB-3. mailakoen dantza saioa, eta langi-
leen koroa. Eta ondoren pintxo eta sardina
dastaketa Doneztebe plazan. Giro bikaina,
benetan!!!

Oiartzungo Euskara-batzordeak, Intxixu
euskaltegiak eta Haurtzaro ikastolak anto-
latutako jaialdiari esker, Eperra ikastolak
300.000 pezeta jaso ditu. Eskerrik asko
guztioi!!!

HAURTZARO LAN TALDEA

1GO MAILAKOAK AZOKAN

Udaberriko alaitasuna zabaldu nahian,
1go mailan gaudenok, azokara joan ziren
lagunei, gelan eta han bertan egindako
hainbat lore koloretsu oparitu genien.

HAURTZARO 10 INFORMATZEN

GURASO ESKOLA: HEZKUNTZA GAI ZAILA DA, BAINA GUZTIOI DAGOKIGUNA

Haurtzaro lan taldeak bideratuta, gurasoei zuzenduriko, eta gure seme-alaben heziketarako egoki izango diren hitzaldiak antolatzeke asmoa agertu genuen.

Honetarako, zenbait gai proposatu genituen zuen interesak zehazten joateko. Jasotako erantzuna benetan txalogarria izan zen, 100dik gora erantzun iritsi zitzaigulako.

Aurtengo ikasturteari dagokionez, bi hitzaldi antolatu genituen:

Lehenengoa apirilaren 23an izan zen.

Hizlaria Elena Herran izan zen, eta jorratutako gaia: "Psikomotrizitatea, Irakurketa-Idazketa... (konstruktibismoaren haritik) amankomunean zer?". Gela nagusira gerturatu zen guraso eta irakasle kopuruak gai honekiko interes handia zegoela adierazi zuen.

Bigarren hitzaldia ekainaren 11an izan zen, M. Jesus Urangaren eskutik. Jorratutako gaia "Autoestimaren garapena" izan zen.

HAURTZARO LAN TALDEA

NATUR IBILALDIAK

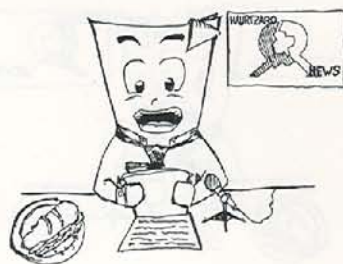
Abenduan BBB 1ekoak gure ingurunekeo ekosistemak aztertzeke asmotan, Txingudiko Badiarantz abiatu ginen. Hondarribian barkua hartu eta Bidasoaren estuarioan "nabigatu" genuen, Interneten baino hobeto. Ondoren, Hendaiako hondartza zeharkatuz, Abadia ingurunera iritsi eta itsas labararen geologia aztertu genuen.

Apirilean, bestalde, BBB 3ko zientziatako ikasleek Aiako Harriantze jo genuen. Bertan, granitozko plutoi bolkaniko, mendiko basoak eta Arditurriko Minak "in situ" eza gutu eta bideo ikuskizun bat sortzeke aukera izan genuen

HAURTZARO INFORMATZEN

KARAEZ-HAURTZARO IKASTOLA TRUKAKETA BATEN HASIERA

Aurten Haurtzaro ikastolan, DBH 1. eta 2. mailetan frantsesa izan dugu aukerazko gai bat.

Gelan hasierako oinarriak, hiztegia, egiturak, ahoskapena, etab., landu dira; hizkuntza idatzia alde batera utzi gabe. Metodologiari dagokionean, eguneroko bizitzako egoera komunikatiboak simulatzen dira, testu, joko edo material prestatuen bitartez.

Oiaratzungo herriak Britainiako Karaez herriarekin egindako senidetzak ate asko irekitzen dizkigu hizkuntza hau bizitzeko

garaian: trukaketak, lagun-harremanak, gutunak... Honetaz guztiaz baliatzeko asmoz, aurten bertan aste beteko bidaia bat antolatu dugu Haurtzaro ikastolatik. Egondia Karaezeko familien etxeetan egingo da ekainaren 30etik uztailaren 6a bitarte.

Argi dugu bidaia hau proiektu zabalago baten lehen urratsa dela. Aurten opor garaian egingo bada ere, aurrerantzean Haurtzaro ikastolako curriculumean txertatzeko asmoa dugu. Beraz, ikasturtean zehar antolatuko da trukaketa, "Socrates" programaren barruan.

PLISTI-PLASTA, PLISTI-PLAUST ...! MELA-MELA ETA BLAI-BLAI ...!

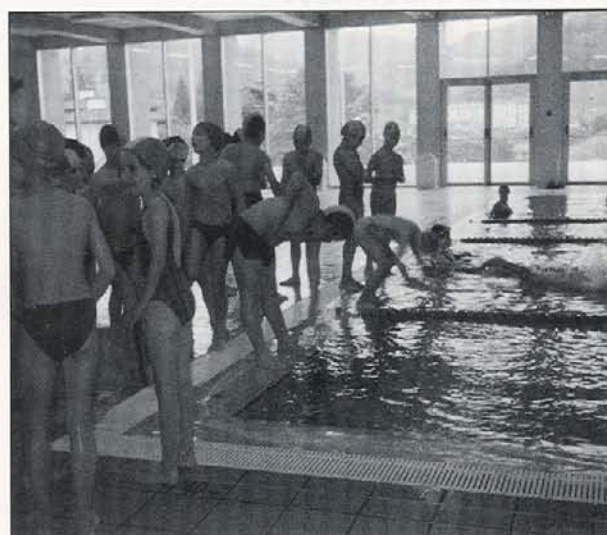
Aurtengo ikasturtearen bukaeran, Elor-soro kiroldegia ireki den unea aprobetxatuz, Gipuzkoako Foru Aldundiak eta Oiaratzungo Udalak egindako eskaintza onartzea erabaki dugu, eta haurrak igeriketa ikastaroa egitera daramatzagu. Ikastaro hau hila-bete batekoa da, eta egunero ordubeteko saioak egiten dituzte. Dagoeneko 1. mailatik hasi eta 4. maila bitarteko ikasleek parte hartu dute ikastaro honetan.

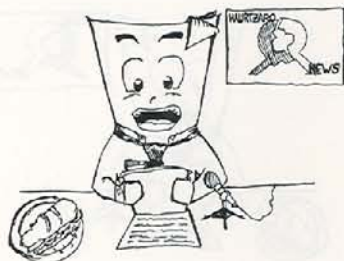
Argi daukagu igeri egiten jakitea garrantzizkoa dela, eta haurraren heziketa integralean jarduera honek bere lekua duela, soinarentzat ez ezik autonomiaren garapenerako ere lagungarri baita:

- * Andereño, lagundu txanoa jartzen!
- * Aiba!, ez dut gantzontzilorik ekarri!
- * Ai!, txankletak ahaztu zaizkit!

...eta horrelakoa da aldageletako zala-parta alaia.

Ikasleak pozik eta gustora ikusi ditugu: Tatiana, Agustin eta Saioa monitoreek esan digutenez maila ona ikusi dute oro har; denek aurreratu dute, eta talde jatorrak iruditu zaizkie. Bejondeiela!!

IKASTOLA EGUNA: EKAINAK 1

Azken urteetako ohitura jarraituz, ikasurte honetan ere ospatu dugu IKASTOLA EGUNA. Eguraldia dela medio, goiz partean, zenbait ekitaldi bertan behera utzi behar izan genuen, eta ia ekintza guztiak Madalensoron zentratu genituen.

Giro ezin hobeagoaz jarraitu ahal izan genuen arratsalde partean. Auskalo taldearekin eta Modestorekin

Ekintza estraeskolarretan lanean aritzen direnen inguruan joan da aurtego ekitaldi ofiziala, bereziki Antton Ezkerro, Albaro Agirre eta Periko Sanroma izan dira omen-duak. Haurtzaro ikastolako dantzariak, bertsolariak, Jokin Garzia lehendakariaren esker oneko hitzak, ikastolaren opariak, guztiok eskainitako kantua, eta bukatzeko

dantza garaikideko neskek egindako dantza saioak eman zion amaiera ekitaldi ofizialari.

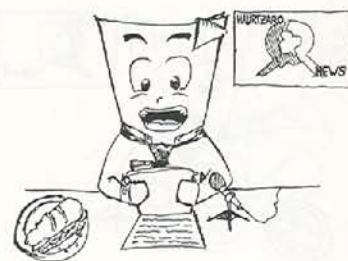
ZUZENDARITZA

GURASOAK BIBLIOTEKARI

Hasiera-hasieratik sendo ekin diote lanari sartu dituzte, bai, ordu ugari nahiz eta makinakin haserretu sarri franko lagundu ere irakaslegoari eskerrik beroenak egindako lan txukunari!

HAURTZAROKO KIROLAK

- Infantiletan:

*Neskek Donostiako hondartzan futbole-
ra jokatu dute.

*Mutilen bi taldek Erreterian futbolera
jokatu dute.

- Alebinetan: Lau taldek Irunen saskibaloira
eta futbolera jokatu dute.

- Benjaminetan: Bi taldek Erreterian sas-
kibaloira, futbolera, eta eskubaloira jokatu
dute.

Honetaz aparte beste haur batzuk atle-
tismen, pelotan, txirrindularitzan, igerike-
tan, sambon etabar... ibili dira.

HAURTZAROKO EKINTZA OSAGARRIAK DBH-RA ERE IRITSI DIRA

Haurtzaro ikastolako ekintza osagarrien martxaren berri aurreko urtean ere agertu genizuen. Gure jarduna bi esparrutan banatzen dugu: Kirol ekintzak eta Kultur ekintzak. Ikasle guraso... ugarik parte hartzen du urtean zehar ekintza guztietan.

Aurtengo berrikuntza ahaleginak ESPARRU berrietara zuzendu ditugu: antolatu berri den DBHra (Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza) begira ARGAZKIGINTZA eta DANTZA GARAIKIDEDO bi ikastaro antolatu ditugu. Bi talde martxan jarri dira, lanean gozatzen. Datorren ikasturtean sendotu eta zabalduko direla ziur gaude piztu duten interesa handia izan delako.

GEHIAGO JAKIN DEZAGUN

ASKOTAN KONTSUMOA ESPLOTAZIOAREKIN LOTUA DAGO

Multinazionalek nahiago dute hirugarren munduan lan egin; European langile kualifikatu batek 1200 pezeta inguru jasotzen baditu orduko, Marruekoson 133 pezeta, Indian 51 eta Filipinetan 25 pezeta jasoko ditu.

Baina ordu horrekin erosi daitekeen ogi kopurua ez da berdina leku guztietan: Espainian 4 kilo ogi, Kolonbian 2,6 kilo, Indonesian 1,5 kilo, eta Nigerian 0,3 kilo.

Lan egiten duten 4 eta 15 urte bitarteko neska mutilak 200 miloi dira munduan, orain dela 10 urteko kopuruaren bikoitza. Hauen lan baldintzak esklabuen pareko dira: asteen 6 egunetan 9 orduz lan eginez, eguneko 50 pezetako soldata.

Honen guztiaren adierazgarri gisa, hona hemen adibide bat:

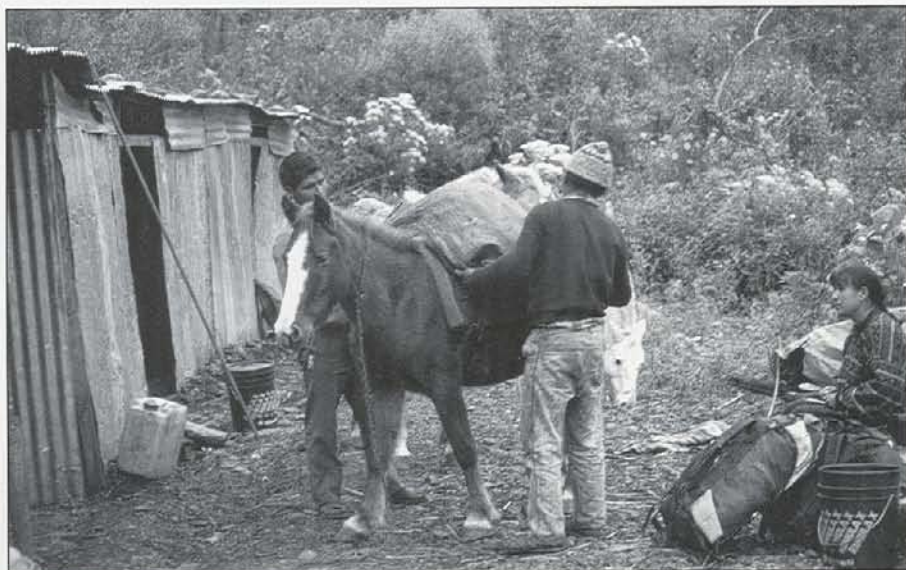
NIKE, munduko lehena kirol jantzien merkataritzan, enpresa rentablea da. Bere produkzioko % 99a Hirugarren Munduan egiten du. Indonesia eta Txinan 75000 langile ditu.

Zapatila batzuk erosten ditugunean % 0,18a baino gutxiago itzultzen da langileengana. Hauen lan orduak egunero 12 inguruan dabilta eta hileroko soldata 5200 pezetakoa da; soldata honekin familia baten oinarritzko beharren % 30 gutxi gora behera betetzen da soilik. Lana egiten dutenak haurrak badira, hileroko soldata 2300 pezetakoa da.

1992an NIKEk eginiko publizitate kanpaina ateratzeagatik, Michael Jordanek 20 milioi dolar USA jaso zituen, Indonesian NIKEko langile guztiek urte batean jasotzen dutena baino gehiago.

NIKEko presupuestoaren % 1arekin, berarentzat lan egiten duten 12000 emakume pobreziatik irtengo lirateke.

Tamalez, horrelako adibide asko ditugu. Inoiz ez dira aberastasunak, finantzak, hain pertsona gutxiren eskuetan egon. 4 mila milioi gizon emakumeen etxe, elikadura, hezkuntza, mediku beharrak....betetzen ez diren bitartean, behartuak gaude solidaritza bideak urratzera.

GEHIAGO JAKIN DEZAGUN

16

BIDEZKO MERKATARITZA, SOLIDARITZA BIDE BERRIA

Hegoaldean, duintasunez bizitzeko, lan eta merkataritza egoki baten bila dabilta gaur egun. Baina errealitatea beste bat da: esplotatzen dituen lana eta aukera gutxiko merkataritza.

Ipar aldeko eta Hegoaldeko herrien arteko desberdintasunek gure Lurra egoera zailera daramate. Tarte hau urtez urte handitzen ari da. Gutxiengo bati bakarrik laguntzen dion ekonomia dugu gaur egun eta gizakia ekonomi horren menpe dago, alderantziz izan beharrean.

Hau kontutan hartu eta 1959. urtean Holandan "Bidezko merkataritza" izenarekin ezagutuko dugun solidaritza modu berri bat sortu zen. Solidaritza hau gauzatzeko, dendak zabaltzen hasi ziren hiru helburu-ekin:

- Hirugarren munduko kooperatiba txikietatik produktua zuzenean saldu.

- Erosleak informatu: nondik iritsi den produktua, nola banatu den dirua azken preziora iristeko eta lortzen den etekinekin zer egiten den.

- Eta sensibilizazio kanpainak antolatu, zenbait legeren aurka, hirugarren munduaren aurka hartzen diren erabakiak azaldu, zenbait enpresaren aurkako boikotak, e. a.

Bidezko merkataritzak zenbait baldintza jartzen die bere bidez salduko dituen produktuei:

- Langileen soldatak egokia izan behar du.

- Produktoreek gizon eta emakumeen arteko berdintasuna bultzatu behar dute.

- Produktore taldeak, herri osoaren garapena bilatu behar du.

- Produktore taldeak modu demokratikoan funtzionatu du.

- Ingurugiroa eta gizartea errespetatzea.
- Kalitatezko produktua izatea.

Gaur egun 2500 denda inguru daude Europan, 65 erakundetik gora, 50 000 borondategile. Gipuzkoan ere esperientzia hau hedatzen hasi berria dago Donostian, Irunen, Ordizian e. a.

Setem erakundeko txostenetatik jasotako datuak.

GEHIAGO JAKIN DEZAGUN

ZEUK ERE ALDA DEZAKEZU MUNDUA

1- Saia zaitez Hegoaldeko herrialdeen errealitateari buruzko zure ikuspegi politiko, kultural eta soziala zabaltzen. Hauei buruzko kontzientziazioa gartzeko nahitaezkoak dira informazioa eta heziketa. Behartsuen oihua ez entzutea galera handia da gizadiarentzat.

2- Bizimodu soila eraman ezazu; gehiegi xahutzeari uko egin, gure kontsumo gehiegikeria bidegabekeria askoren eragile zuzena baita. Zu katearen katanbegi bat gehiago zara. Arduraz kontsumitzeak zure bizitzaren erantzule egiteaz gain, besteeiiko solidario egiten zaitu.

3- Erantzunkizun pertsonalen bat har zenezake. Adibidez, zenbait produktu kontsumitzeari uztea. Ba al zenekien hamburgesa bat produzitzea kostatzen den diruarekin 50 lagunek platerkada bat zereal jan lezaketela? Eta munduan dauden 1000 milioi behiek irensten duten zereal kopuruarekin goseak dauden milioika lagun ase litezkeela?

4- Hirugarren munduko arazoekiko sentsibilitatea eta elkartasuna adierazten duten hainbat talde dago: parrokiak, ONGak, ... Hauen ekintzetan parte har ezazu.

5- Zure aurrekontuaren 0'7a elkartasuneko proiekturen bati eskaini. Zure emaria esku onetan utzi duzula ziurta ezazu; besteren elkartasun jarrerei etekinak atera nahi dizkionik ere badago.

6- Bidezko merkataritzako dendatako produktuak eros itzazu. Merkatal sistema honekin, artekaririk ez dagoenez, etekinak produktuaren artisau edo sortzaileari zuzenean iristen zaizkio.

7- Hegoaldeko herrialdeetako langileak esplotatzen dituzten enpresen aurkako boikot kanpainatan parte hartu edota gauza bera egin ezazu armagintzarekin erlaziorik izan dezaketen multinazionalen aurkako kanpainatan ere.

97-KO EGONALDIAK

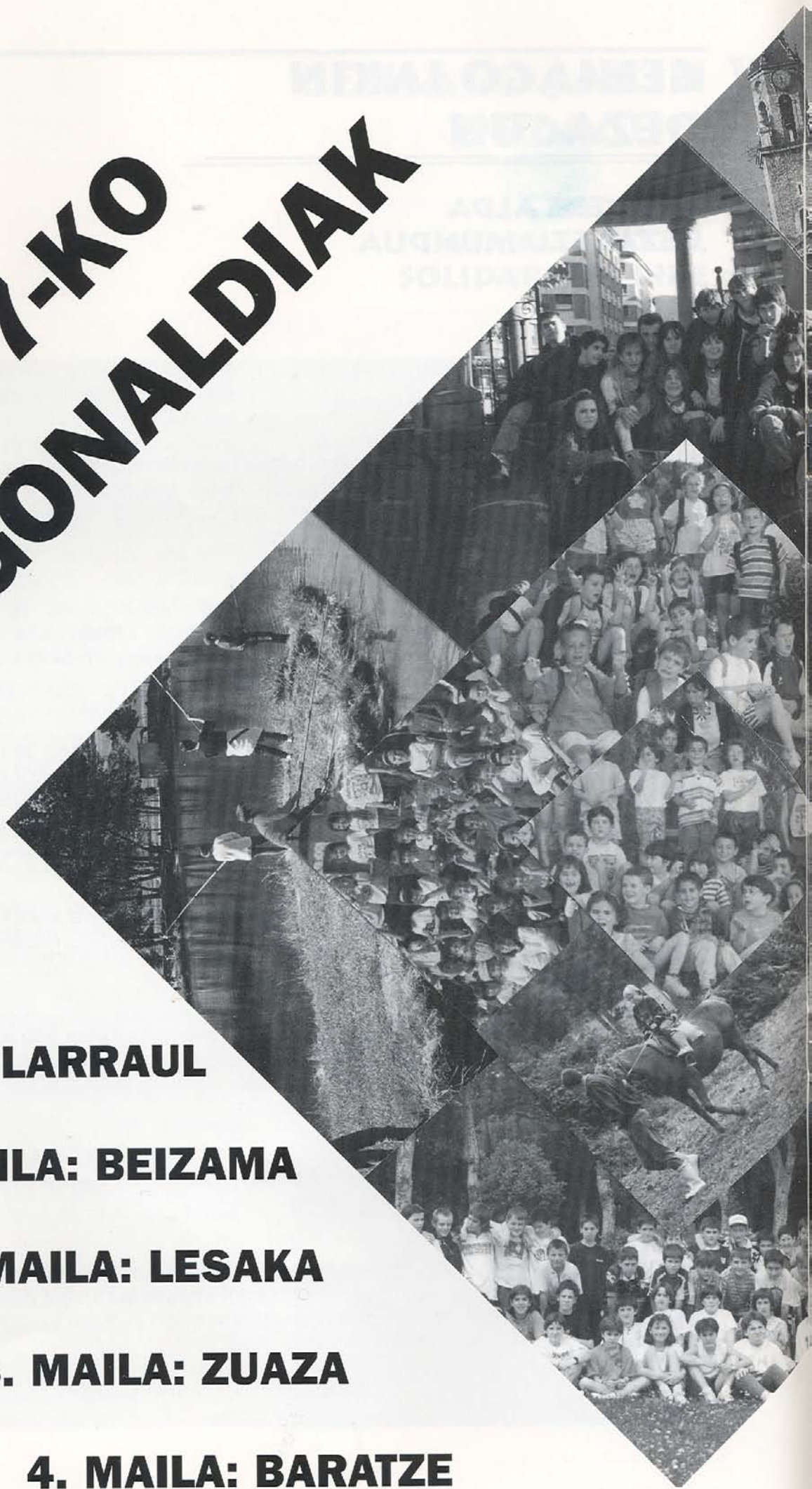
5 URTE: LARRAUL

1. MAILA: BEIZAMA

2. MAILA: LESAKA

3. MAILA: ZUAZA

4. MAILA: BARATZE

5. MAILA: GASTEIZ

6. MAILA: AROTZENA

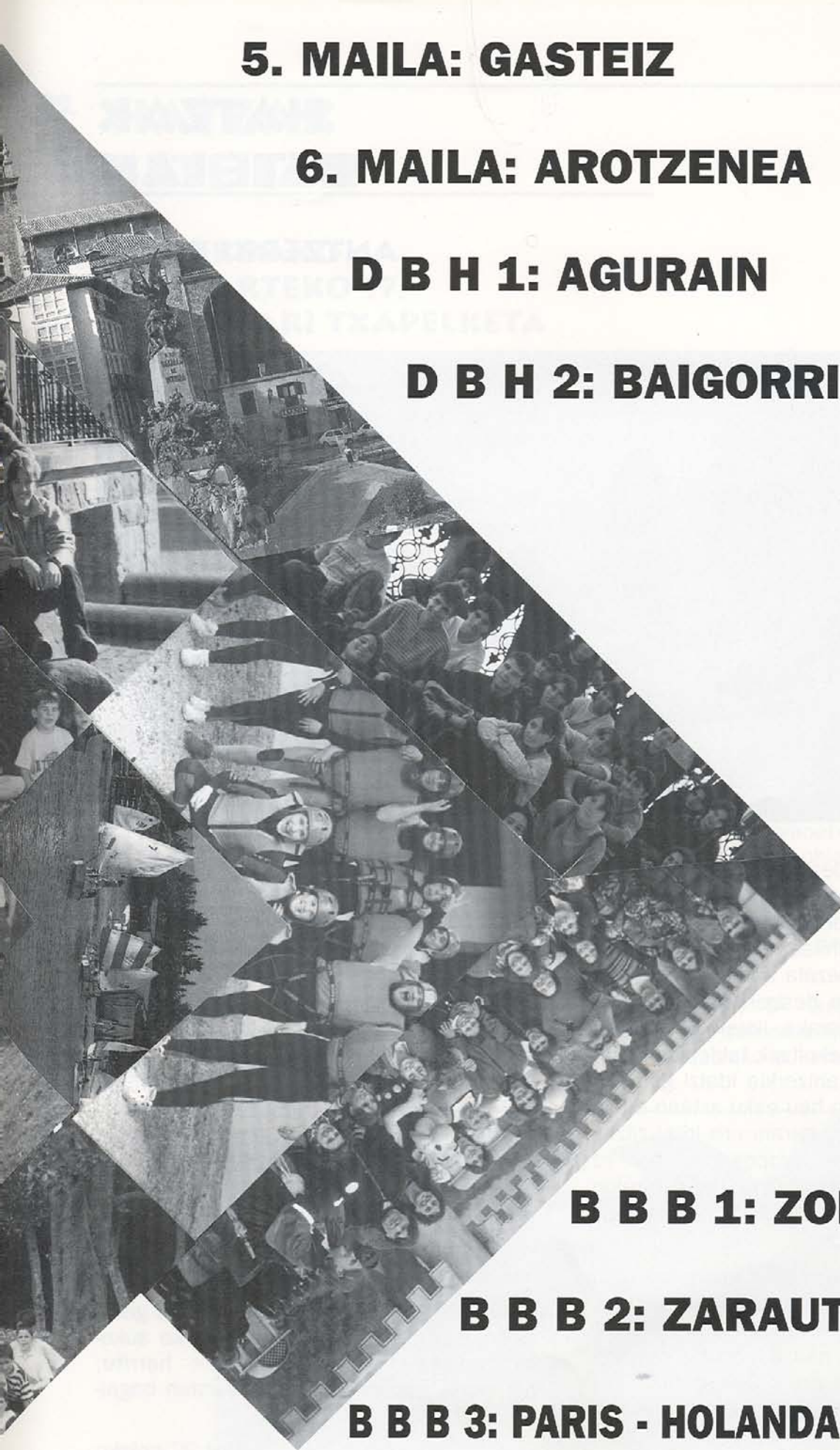
D B H 1: AGURAIN

D B H 2: BAIGORRI

B B B 1: ZORNOTZA

B B B 2: ZARAUTZ

B B B 3: PARIS - HOLANDA - BELGIKA

HATZAK BETE LAN

20

ANTZERKI GOIZA

Argazkian ikus dezakezuenetz, apirilaren 25ean, DBHko 1. eta 2. mailakoek antzerki goiza ospatu genuen ikastolako gela nagusian. Bigarren hiruhilabetearen erdialdean unitate didaktiko bezala antzerki munduan sartu eta antzezlan desberdinak sortzeari ekin genion. Honetarako, ikasleok taldetan banatu eta talde bakoitzak taldekideontzat atsegina zitzaigun antzerkia idatzi genuen. Denbora batean lan hau esku artean eduki ondoren, antzetzeko garaia ere iritsi zitzaigun. Hasiera batean, proposamen hori ez genuen onartu nahi, baina denborarekin lotsak ahazten joan zitzaizkigun eta antzetzeko irrikitan geunden.

Azkenean iritsi zen zain geunden egun hori, antzerki goiza, hain zuzen ere. DBH 1. mailako ikasleek antzerki guztiak ikusteko aukera izan zuten; hau da, ikusle eta animatzaile soilak izan ziren. Guk, berriz, DBH 2. mailakook, bi lan izan genituen: ikusle bezala eta antzezle lana ere bai. Aipatu beharrean aurkitzen gara, oraingo erreforma berria dela eta, hizkuntz tailerrekoek ere parte hartu genuela.

Guztioi, bai ikasle eta baita irakasleei ere, goiz hura atsegina egin zitzaigun. Goiz batez behintzat ikasketak alde batera utzi genituen eta denbora luzez landutakoak plazaratu genituen.

Ezinezkoa zaigu antzerki osoak Txinparten argitaratzea, baina izenburuak gutxienez hemen doazkizue. Hala nola: "A zer suertea!", "Hau da komeria!", "Heziketarik gabeko ikastetxea", "Apaizak? Zintzoak?", "Zorionak Aitziber", "Toki Onako gorabeherak", "Hizkuntz arazoak", "Ruloak ahaztu ditunala!", "Pankrazio eta ikasleak" eta, azkenik, "Jubilatuena bidaia".

Hori bai, norbaitek irakurri nahiko balitu, eskatu lasai gure mailako irakasleei.

Amaitzeko, ikusi duguna ikusi eta gero, Goenkalera joateko biletea hartzeko aukera badugu! Beraz, ez zaitezte harritu, hemendik gutxira telebistan ikusten bagaituzue.

DBH 2C gelako

Eli Illarramendi, Ane Loperena eta Ixiar Galardi

HATZAK BETE LAN

GIPUZKOAKO ESKOLARTEKO 17. BERTSOLARI TXAPELKETA

Gainerako komunikabideetatik entzunda jakin badakizue ere, ez deritzogu soberan gure Txinpart aldizkarian tarte bat eskaintzeari.

Maiatzaren 23an, arratsaldean, saio finala izan zen Usurbilgo polikiroldegian. Saio honetan Haurtzaro ikastolak izan zuen ordezkari. Txikien sailean, Haurtzaroko taldea (Jon Lopez, Aiur Retegi eta Ander Lizarralde) oholta gainean zen, Zizurkil, Goierri eta Zarautzekoekin batera. Saio horretan, bertsolari batek esan zuena gogoratuz, "egiten duen beroarekin zaila egingo zaigu bertso freskoak botatzen" esan behar da, gure taldekoek txapela eskuratu ez bazuten ere, tenple oneko bertsoak bota zituztela eta halaxe entzun ahal izan genituela. Sail honetan, arratsalde freskoena Zizurkildarrei suertatu zitzaion nonbait, hauek jaso baitzuten txapel epelaren beroa.

Handien sailean, BBBko 2. mailako Jon Martinek lortu zuen finalerako pasea eta herri desberdinetako zazpi lehiakide zituen bertan, guztiak txapel bakar baten atzetik. Sail honetako bertsolarien maila ez zen txantxetakoa izan eta, are eta gehiago, Jon

Martinek erakutsi zuena. Ulertzen zaila bada ere, arratsalde beroa bezain freskoa izan zuen Jonen. Ondorioz, TXAPELA! Oiarzungo Jonentzat!. Hango txalo zaparrada, eta hango Haurtzaroko animatzaileen zorionaren zoriona. Agurreko bertsoan irakurri ahal izango duzuen bezala, lagunen animoak biziki eskertu zituen.

Bat-batekotik idatzira pasatuz, Kanporaketetan idatzitako bertso paperen sariak ere arratsalde sargoritsu honetan banatu zituzten. Lau sari ziren, sail desberdinetan banatuak. DBHri zegokion sailean TXAPELA Oiarzunga etorri zen, hain zuzen ere, Aiur Retegik irabazi zuen. Aurretik jakinaren gainean bageunden ere, txapela jartzeko momentu hori ilusio handiz bizitu. Gainera, txapela Arkaitz Goikoetxea oiarzuarrak eta Haurtzaroko ikasle ohia den bertsolari txapeldunak ipini zion.

Bertsopaperekin jarraituz, Jon Martinek ere aipamena jaso zuen, berari zegokion sailean.

Bukatzeko, bi txapeldunek, txapela buruan eta trofeoa eskuan zutela, kantatutakoa gozatzeko aukera izango duzue.

JON MARTIN

Txapela ere jada
buruan badago,
ezer ere ez nuke
hau baino nahiago.
Oiartzungo lagunak
badatoz oparo,
txapela gutxi ote den
ustean ez nago,
baina zuek merezi
baino gutxiago.

AIUR RETEGI

Bertsoak idazteko gaia: Ez da erraza, baina saiatuko naiz.

Kantatzean sufrituz
hala behar bada.
Guk plazaren erdian
hainbeste dardara,
eta entzulegoak
hainbeste algara.
Lotsetan gorri-gorri
igoaz plazara.
Bertsoaren mundua
horrelakoa da (BIS)

Nahiz lehenengo saioa
atera ustela,
uste dut saiatzea
beharrezko dela.
Inork ez baitu ezer
lortuko bestela,
nahiz ta nik ez daukadan
bertsoen labela,
asko saiatu arren
zaila da txapela (BIS)

HATZAK BETE LAN

HAURTZAROKO IKASLEAK: EUSKARAZ ETA KITTO!

Ondorengo lan hau DBH 2.mailako ikasleek egindakoa da; bertan, Haurtzaro ikastolako ikasleen euskararen erabilerari buruzko datu eta ondorioak azalduko zaizkizu. Hauek lortu ahal izateko inkesta bat betetzeko eskatu eta esker-tu diegu LH 5.mailatik hasi eta BBBko 3.era arteko ikasleei. Guztira 26 galdera dira 308 ikasleri egindakoak. Inkesta honen helburua lau eremu desberdinetan (etxean, ikastolan, kalean eta leku formaletan) euskararen erabilera neurtzea eta jendea euskaraz hitz egitera bultzatzea izan da..

Hona hemen gure ondorioak:

Lehenik eta behin, famili giroan gure ikasleek gehien bat euskaraz hitz egiten dute, nagusiki anaia-arrebekin eta gutxien kanpoko senitartekoekin, baina beti gehien erabilitako hizkuntza euskara delarik.

Lagun artean ere nagusi da euskararen erabilera nahiz eta estraeskolarretan pitin bat jaitsi; hala ere, bere egoera oso ona da.

Kalearen eremuan ere euskaraz hitz egiten da gehien bat, baina adierazgarria da ezezagunekin Oiartzunen gehiago egitea euskaraz kanpoko ezezagunekin baino. Gainera, gauza berbera gertatzen da dendatan ere: Oiartzundik kanpo gehiago jotzen da erdarara, nahiz eta berriro ere, nagusi euskara izan.

Aisialdiko eremuan, ordea, erdararen erabilera handitu egiten da. Esan daiteke euskaraz erdaraz adina irakurtzen dugula edota entzuten ditugula telebista eta irratia.

Baina aipa daitekeen gauzarik onena zera da: gure ikastolako ikasleek euskaraz pentsatzen dutela.

Konklusio gisa, azpimarra dezakegu harro egon gaitezkeela ikastola hone-takook gehienbat euskaraz hitz egiten dugulako.

Bazen behin harrapatzen zuen guztia jaten zuen txakur bat. Halako batean, etxe baten ondotik pasatzean, leihoan zegoen eltzekada babarrunaren usaina hartu zuen eta baita azkar asko jan ere. Hainbeste babarrun jan zuen, izugarritzko puzkerra bota baitzuen. Usaina mundu guztian zehar zabaldu zen.

Ordutik aurrera, bi txakur elkartzen direnean, elkarri ipurdia usaintzen diote, txakur puzkerte-roa bera den ala ez jakiteko.

Behin batean bazihoazen emakume euskaldun bat eta emakume erdaldun bat kalean barrena. Emakume euskaldunak puzkerra bota zuen eta erdaldunak esan zion:

- ¡¡Qué cerda!!

Eta euskaldunak orduan:

- Zer da? Puzkerra!!

- ¡¡Qué bestia!!

- Bestia? Parrrrrrrat !!!

- ¡¡Qué asco!!

- [illegible]

HATZAK BETE LAN

EUSKALDUNEN ZORTE MAKALA

Behin bazeuden ingeles bat, frantses bat eta euskaldun bat hizketan eta esaten du ingelesak:

- Nik harri bat leihora botaz gero, zilarra ateratzen da.

Frantsesak e

- Ba, hori ez da deus ere. Nik harri bat leiho-
ra botaz gero, urria ateratzen da.

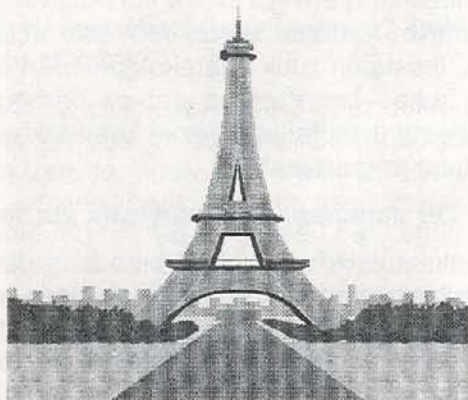
Eta esaten du euskaldunak:

- Ba, hori ez da deus ere. Nik harri bat leiho-
ra botaz gero, ateratzen da atso bat eskoba
eskuetan duela.

Mikel eta Gaizkari gauza bera gertatzen zaie;
euskaldunak direlako ote da?

TORTILLA ZERGATIK EZ DEN EUSKALDUNA

Ba zeuden behin espainol bat, frantses bat eta euskaldun bat. Tour Eiffel-era igo ziren eta bertatik salto egitea erabaki zuten.

Espainolak salto egin zuen eta lurrian tortilla espainolaren antzera gelditu zen. Frantsesak salto egin zuen eta lurrian tortilla frantsesaren antzera gelditu zen. Euskaldunak salto egin zuen eta lurrian gelditu zen zutik.

Espainolak eta frantsesak esan zioten orduan:

- Nola egin duk hori? Nolatan ez haiz tortilla baten antzera gelditu?

- Erraza: Arraultzak goian utzita!!!

ANJEL MARI BERGARETXERI ELKARRIZKETA

Anjel Bergaretxe Mitxelena hainbat urtetan gure ikastolari lotua egon den oiartzuarra dugu. Seme-alabak ikastolara bidaltzeaz gain, Kontseilu Erretorean lanean buru-belarri aritu zaigu, guraso bezala lehendabizi eta lehendakari gero. Aurten testigua Jokin Gartzari pasa dio, baina oraindik ere ikastolako proiektuetan parte hartzen du. Urte hauetako bere lanari buruz gehiago jakiteko ondorengo elkarrizketa hau egin diogu BBB 3ko ikasle batzuk.

– Gaur egun zein da zure ogibi-dea?

– Profesioz delineantea naiz, baina momentu honetan Ooreretako papeleran lan egiten dut enkargatu moduan eta hamar laguneko talde baten arduraduna naiz.

– Zenbat urte igaro dituzu Kontseilu Erretorean? Noiztik?

– Hiru urte pasa ditut 93-94 ikasturtea ezkerroztik.

– Gozoen gogoratzen dituzun momentuak zeintzuk dira?

– Beno, ni Batzordean izan bitartean ez zen arazo berezirik izan baina atseginez gogoratzen ditut hiru urte haietan ikastolako hiru langileei egindako omenaldiak.

– Zertan ari zara azken aldi honetan?

– Momentu honetan ikastolako jantokiaren eraikuntzan ari gara. Buru belarri horretan sartuak gaude eta datorren ikasturterako inaguratzeara espero dugu. Ikastolak zuen asmo eta premia bat zen hau, eta uste dugu oraingoan martxan jarriko dugula.

– Zer esango zenieke Haurtzaro ikastolako irakasleei?

– Arrazoiak badaudela harro egoteko, ikastetxe on bat daukagula Oiartzunen eta inguruko ikastetxe onenekin konparatzeko moduko ikastetxea.

Bertako emaitzak ere inguruko ikastetxe onenetan ateratakoekin konparatzeko modukoak, berdintsuak edo hobeak iruditzen zait direla.

Eta azkenik esan, lehen esan dudana frogatzen dutela selektibitatea gainditzeko dutenen kopuruak, EGA azterketa gainditzeko dutenen kopuruak eta hainbat unibertsitatetan normaltasunez beren ikasketak jarraitzen dituzten Haurtzaro ikastolako ikasle ohiak.

– Zer esango zenieke Haurtzaro ikastolako irakasleei?

– Hitz gutxitan, ba, edozein langileri esango niokeena: Profesionalak izan behar dutela eta beraien prestakuntza egunetik egunera hobetzen saiatu behar dutela. Irakasleen eskutan dago Oiartzungo gure seme-alaben heziketa eta hori ez da txantxa, hori herrian dagoen egin-kizunik garrantzitsuenetako bat da.

– Zer esango zenieke Haurtzaro ikastolako gurasoei?

– Gehiago hurbiltzeko ikastolara; ikastolako organoetan eta lan taldeetan parte hartzeko.

Ikastola gurea da, gurasoena, irakasleena eta ikasleena eta gurasoek ikastolaren gestioan parte hartzeko eskubidea eta obligazioa dute. Ikastolari zutik eusteko gurasoen aportazioa behar-beharrezkoa da; ez dezagun utzi hainbeste urte, lan eta kezka kostatako proiektua hankaz gora joaten.

– Zer daramazu urte hauetatik guztietatik?

– Ikastolatik niretzat daramadana da esperientzia atsegin bat, hezkuntza mundua hurbiletik ezagutzeko aukera paregabe bat eta ikastolarentzat eta Oiartzungo herriarentzat zerbait egiten saiatzeak ematen duen poza, eta ez da gutxi.

– Mila esker, Angel, elkarrizketa honengatik, baina batez ere urte hauetako zure dedikazio eta lan guztiagatik.

GU ERE KAZETARI

JUAN MARI IRIGOIENEN SOLASEAN

Nork ez du Juan Mari Irigoien ezagutzen? Gaur egungo euskal literaturaren urrezko orrietan dugun idazlerik nagusienetakoa da, dudarik gabe eta guk, BBB 3ko ikasleok, gelan gurekin solasean edukitzeko aukera paregabea izan dugu. Bere "Consummatum est" irakurri eta oso gustuko izan genuenez, Idazleen Elkartearen bitartekaritzaz gure artean izan genuen, lagun bat gehiago bezala, gure jakinmina asetzen. Aurkezpen modura, bere autobiografiaren zatitxo bat irakurri zigun, bere gurasoek, Altxa bere jaioterriak eta bertan igarotako haurtzarok bere bizitzan, nortasunean eta literaturan zenbaterainoko eragina izan duten uler genezan. Tarteka, umore handiz eta naturaltasun osoz, zenbait komentario atsegin eta txantxa barregarri eginez, ikasleok bere jardunean konplize bihurtu gintuen. Ondoren galderak egiteari ekin genion:

- Euskal literaturan idaztetik bizi zaren idazle bakarrenetakoa zara...

- Bai, egia da, zorte handia dut. Badira idazle asko kazetaritza edo irakaskuntzatik bizi behar dutenak baina ni pribilegiatu bat naiz. Adibidez esango dizuet "Babilonia" 25 mila ale saldu direla dagoeneko eta hori gure merkatua hain txikia izanik harrigarria da, Espainian milioi bat saltzea bezala. Gainera, Elkar argitaletxearekin kontratu bat daukat eta hortik bizi naiz. Baina hori bai, haseratik baldintza bezala jarri nien niri eperik ez jartzeko ezer idazteko, bestela, presio horrekin ezin da idatzi.

- Zerk bultzatu zintuen idaztera? Txikitatik gustatu al zaizu?

- Arrazoi asko egon daitezke, ez dakit. Bate-tik, txikitik etxean jasotako giroa oso garrantzitsua izan da; aitak asko irakurtzen zuen eta amak ipuinak, esaera zahar asko zekizkien... Bestetik, niri txikitako paradisu bat kendu zidaten, Altxa, zementuzko munstroak egin baitzituzten, eta fisikoki ezin dudanez berreskuratu, ba, agian izan daiteke hitzen bidez saiatzeko naitzela berreskuratzen. Hain zuzen ere, nik idatzitako lehen olerkia Altxari buruzkoa da, 20 urte inguru nituela egina.

Harira zetorrenez, argibidetzat aipatutako olerkia irakurri zigun.

- Zein izan zen zure lehen literatur saria?

- Oraintxe irakurritako olerki horrekin Irun Hiriko literatur saria irazazi nuen. Baina zuek irabazten ez baduzue lasai, idazteko ez duzue sariak irabazi beharrik, askotan lehiaketako epaimahaikideen arabera saria baldintzatua baitago.

- Zer egin zenuen zure lehen liburua argitaratzeko?

- Ezer ere ez. Saritutako olerki horrekin eta beste batzuekin liburu bat argitaratu zuten: Hutsetik esperantzara. Gaiak, betikoak. Altxa, amodioa, heriotza, Caracaseko bat, Charlotti beste bat...

- Argitaratu aurretik norbaiti erakusten al dizkiozu zure lanak?

- Bai, Xabier Mendigureni. Oso begi zorrotza du literaturarako eta berak onespina ematen dionean, orduan argitaratzen dut.

- Zein da nobela bat idazteko jarraitzen duzun prozesua?

- Hori ezin da esan. Batzuetan ez da jakiten gaia zuk pentsatzen duzun ala gaiak zu harra-patzen zaituen. Adibidez, "Babilonia" idazteko, garai hartan baziren bi liburu oso desberdin argitaratuak baserri girokoak, bata, "Garoa" Txomin Agirrerena, euskara aldetik oso ederra baina agian gaur egunerako modaz pasea, bertako pertsonaiak denak onegiak direlako, kristau zintzoak, bazirudien protagonistak ez zuela kakarik ere egiten...

- Ja, ja, ja...

- Bai, eta bestetik, Pako Aristiren "Kappo"

beste muturrean, dena krimena, odola... Orduan nik pentsatu nuen, zergatik ez egin bien arteko zerbait? Gainera, ordurako nik banuen ikerketa bat egin garai bateko euskaldunen pentsakera, esaerak, ohiturak... aztertuz (Barandiaran, Manuel Lekuona e.a. jarraituz) eta pentsatu nuen egokia zela hor txertatzea.

Bestetik, "Consummatum est" idazteko, esate baterako, konturatzen nintzen gizon-ema-kumeengan badagoela ahalmen bat ongia eta gaizkia egiteko, bien artean badagoela borroka bat. Telebista piztean oso argi ikusten da zenbat ahalmen dagoen gaizkia egiteko; baina bestetik, jende eskuzabala ere badago. Orduan, liburu honetan bikoiztasun hori adierazi nahi nuen, bi pertsonaiatan banatuta, bata oso gaiztoa, haurtzaro gogorra izan zuelako eta bestea oso ona. Bi istorio desberdinetan bereizita kontatzen da baina bukaeran adierazi nahi nuen nola momentu batean ongia, Gadea monja, kapaza den gaizkia, Diego faxista, sadi-koa, besarkatzeko eta bere besoetan hiltzeko.

Besteren batean, liburu baten bukaera amets batean ikusi nuen...

- Zenbat urte behar dira nobela bat bukatzeko?

- Segun. "Babilonia" 40 urterekin hasi nuen eta 42rekin bukatu. Urtebete haria eramateko eta beste bat hobeto jatzeko. Baina aldi berean, ez nukeen "Babilonia" idatziko aurretik ez banu "Poliedroaren hostoak" idatzi, eta hau ere ez, aurreko "Oilarraren promesa" gabe... eta horrela atzera joan naiteke amaren sabeleraino. Dena den, kasu guztietan lan asko egin behar da buruarekin eta ipurdiarekin, hau da, eserita.

- Bukatzean zer sentitzen da?

- Lasaitasun handi bat, erditze bat bezala. Gero, jendeak esaten badizu asko gustatu zaio-la, ba, izugarritzko poza.

- Zure liburuetatik zein duzu gustuko?

- Oraintxe esan dut liburu bat idaztea haurdunaldi bat bezalakoa dela, beraz, seme-alabak bezala, denak maite ditut. Egia da zenbat eta aurrerago joan hobeto idazten duzula eta gaur ez nukeela lehengo obra bat horrela idatziko, hobeto egingo nuke, baina bere garaian bere garrantzia izan zuen.

- Zure bizitza isladatzen al duzu zure nobelatan?

- Beno, hasteko galdetu beharko genuke zer den bizitza, ekintzak bakarrik ala irudimenetik pasatzen zaiguna ere gure bizitza al da? Pertsonaia batzuk nire esperientziatik ateratzen dira, nik barrundik sentitzen eta ausnartzen dudanetik, batzuk besteak baino gehiago.

- Idazleren batek izan al du eraginik zure estiloan?

- Bai, Venezuelan izan nintzenean Hego Ameriketako idazle asko irakurri nituen eta haietako bat oso gustoko nuen, Juan Rulfo. Liburu bakarra idatzi zuen "Pedro Paramo" eta bertan atmosfera irreal bat sortzen zuen pertsonaia biziak eta hilak erabiliz. Gero nik "Poliedroaren hostoak" han idatzi nuen eta errealtate-irrealitate nahasketa hori isladatu nahi izan nuen. Bestetik, Garcia Marquez... ere gustatzen zait.

- Zer duzu nahiago prosa ala poesia idaztea?

- Nik uste dut gehiago naizela poeta baina idazten hasi nintzen garaian ikusten genuen euskarak aurrera egin zezan apustua prosaren alde egin behar genuela. "Oilarraren promesa" horrela idatzi nuen eta gero besteak, gero eta gusturago... eta orain ezin ezetz esan prosari.

- Itzuli al da zure obrarik beste hizkuntzaren batera?

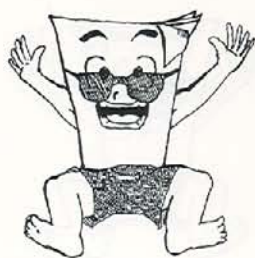
- Bai, "Poliedroaren hostoak" oraintxe atera da eta orain "Babiloniarekin" gabiltza. Baina orain nahiko nuke Madrilen ikustea, ze hura oihana da; han badira goi mailako idazleak eta argitaletxeek gurea argitaratzea oso zaila da, ez dute arrisku bat alferrik hartu nahi.

- Ba al duzu beste libururik buruan?

- Bai, orain hasi naiz nobela batekin. Lan handia emango dit, 2-3 urte eta agian horrekin batera beste proiekturen bat eramango dut aurrera.

Ondoren, bere "Metak eta kometak" liburutik olerki jostari batzuk irakurri zizkigun, poesiak mila aurpegi izan ditzakeela frogatzeko. Benetan esperientzia aberasgarria izan genuen idazle ospetsu bat eta bere ofizioa hurbilagotik ikustea. Horregatik, eta ahaztuko ez dugun arren, honako argazki hau atera nahi izan genuen berarekin, oroigarritzat.

NAHASTE BORRASTE

10 METODO IKASI GABE APROBATZEKO (BBB 3KOEN AHOLKUAK)

1.- Lagun jakintsu baten ondoan eseri azterketa egunean. Jakintsu den bitartean ez du laguna izan beharrik.

2.- Neska izanez gero, hilerokoa jaitsi zaizulako itxura egin eta komunean duzun txuleta begiratu azterketa erdian.

3.- Azterketa bezperan gai guztia zinta batean grabatu eta azterketan walkmana gordean duzula entzun.

4.- Mahai azpian gai landuak eduki eta azterketan kanbiazoa.

5.- Mukitsuaren plantak egin eta klinexetan txuleta idatziak eduki.

6.- Bezperan Rapel-i hots egin eta galderak zeintzuk diren galdetu.

7.- Gelako toki estrategikoetan (izkutue-netan) gai atalak idatzi gero irakurtzeko moduan.

8.- Ikaskideekin keinu bidezko komunikazio sistema asmatu eta erantzunak eztabaidatu.

9.- Azterketa erdian norbaitek telefonoz deitzea lortu eta telefonoz esango dizkizu gai guztiak.

10.- Kasu estremoetan irakaslea sobornatu.

Hamar aholku hauetaz zehaztapen gehiago behar baduzu, deitu 49-08-43 telefonora.

TXISTEAK:

1)

- Kaixo, Txano urdintxo.

- Kaixo, otso daltoniko.

2)

- Aita, aita, niri ikastolan babalore deitzen didate.

- Eta niri zer?

- Zuri dilistalore.

TESTA: BA AL DAKIZU ONGI PASATZEN?

1.- Lagun batzuek asteburu basati bat igarotzera gonbidatzen zaituzte.

A) Ideia polita iruditzen zaizu.

B) Ez duzu onartze; ez zaizu planeatu gabeko gauzak egitea gustatzen.

C) Zure bikoteari ez zaionez gehiegi gustatuko, haseran ezezkoa ematen duzu.

D) Arriskutsua ez den bitartean, joango zara.

2.- Zure ikaskideek irakasleari txantxa bat egitea proposatu dizute.

A) Ados zaude baina 2. planoan geratzen zara zure burua nabarmendu gabe.

B) Ideia ona iruditzen zaizu baina ez duzu ezer antolatzen.

C) Haurrentzako ideia dela diozu.

D) Beste batzuekin erabilitako txantxak proposatzen dituzu.

3.- Nola gustatuko litzaizuke igarotzea egun bat etxetik kanpo?

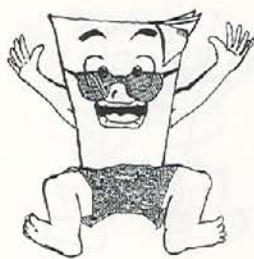
A) Animalia basati ugari dituen Safari Park batean.

B) Edaten eta hitz egiten zure taberna gutokioan.

C) Lagunekin zelairen batean pic-nic bat antolatuz.

D) Ezagutzen ez dituzun familiakoei bisita eginez.

4.- Hipnosisko ikuskizun batera zoaz. Bat-

NAHASTE BORRASTE

batean sei lagunen laguntza eskatzen dute. Zer egingo zenuke?

- A) Bi aldiz pentsatu gabe gora igo.
- B) Ideia ez zaizunez gustatu, gordetzen saiatzen zara.
- C) Inoren beharrik ez denean eskaintzen duzu zure burua.
- D) Ez zara lekutik mugitzen. Sarrera zuk ongi pasatzeko ordaindu duzu, ez besteek zure kontura ongi pasa dezaten.

5.- Elurra egin du eta lagunak trineoan ibiltzera gonbidatzen zaituzte.

- A) Ez zoaz, ez zaizu hotza gustatzen eta ezta erropa bustitzea ere.
- B) Ideia asko gustatzen zaizu.
- C) Ezezkoa ematen duzu, ez baituzu barre garri geratu nahi.
- D) Bazoaz, baina kotxean musika entzuten geratzen zara.

6.- Imajina ezazu zure lagunak minenak ezezagun batekin zita bat prestatu dizula. Zer egingo zenuke?

- A) Ez zaizu ideia gustatu.
- B) Zergatik ez? Agian ongi pasa dezakezu.
- C) Ezetz erantzuten duzu; ideia gustukoa duzu baina beldurra ematen dizu.
- D) Onartzen duzu, baina azken momentuan deusezte erabakitzen duzu.

7.- Taberna batera zoaz eta zure begiradak mutil/neska batenarekin egiten du topo.

- A) Beste alde batera begiratzen duzu, berari begiratu gabe.
- B) Berarengana hurbiltzen zara eta dantzatzera gonbidatzen duzu.
- C) Berak zerbaitera gonbidatu arte itxoiten duzu.
- D) Seguraski zuri begira ez zegoenez, ez duzu ezer egiten.

8.- Igerilekua duen lagun baten etxera zoaz. Nahiz eta negua izan norbaitek uretara sartzea proposatzen du.

- A) Komunean gordetzen zara.
- B) Uko egiten duzu eta besteei ez sartzeko gomendatzen diezu.
- C) Uretara sartzen lehena zara.
- D) Besteak bultzatzen dituzu.

9.- Zure lagunminak rock kontzertu batera joatea proposatzen dizu, gau osoa iraungo duena.

- A) Ez zaizu ideia gustatu badakizulako ez duzula gau osoan iraungo.
- B) Zure lagun guztiak gonbidatuko dituzu eta ongi pasatzen ahaleginduko zara.
- C) Edozein aitzakia aurkituko duzu berarekin gaizki ez geratzeko.
- D) Ilea arrosa eta berdez margotzen duzu modan joateko.

10.- Zein da zure jokaera jatetxe garesti batera joaten zarenean?

- A) Beti plater bera eskatzen duzu.
- B) Inoiz ez zara afaltzera joaten.
- C) Beti plater bitxiak eskatzen duzu.
- D) Beti plater bera eskatzen duzu baina lagunaren plateretik zerbait hartzen duzu.

11.- Nola deskribatuko zenuke zure jazkera?

- A) Praktikoa. Erosoa.
- B) Modaz pasea. Ez zaizu dendatara joatea gustatzen.
- C) Aspergarria. Inoiz ez dakizu zure erropa nola konbinatu.
- D) Oso pertsonala. Ez zaizu modak jarraitzea gustatzen.

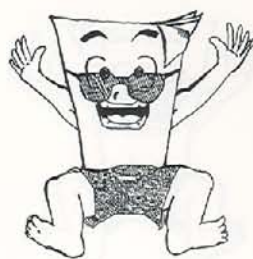
12.- Zer egiten duzu atrakzio parke batera zoazenean?

- A) Denetara igotzen zara.
- B) Denbora gehiena "Tiro al blanco" pasatzen duzu.
- C) "Montaña Rusa" igoko zara, nahiz eta badakizun mareaturik jaitsiko zarela.
- D) Zure lagunak erropak zaintzen geratzen zara.

13.- Pertsona garrantzitsuak dauden festa batera gonbidatu zituzte.

- A) Aurkezten dizkizuten pertsona ospetsu

NAHASTE BORRASTE

guztien aurrean nabarmentzen eta ongi geratzen saiatzen zara.

B) Bat-batean festako lagunik lotsatiena bihurtzen zara.

C) Unerik egokienean etxera joaten zara, aspertzen ari zarela.

D) Lasaitu eta erabat ongi pasatzen ahalegintzen zara.

14.- Zein da edarrietan gustukoen duzuna?

A) Ez duzu zalantzarik: Konbinatu bat.

B) Katilukada bat te sakarinarekin.

C) Kopa bat ardo.

D) Garagardoa.

15.- Zure bikotearekin batera kotxe bat erosteko dirua aurrezten ari zara baina bikoteak diruaren zati handi bat bientzako bidaia batean gastatu du.

A) Joaten zara baina errudun sentitzen zara, diru asko baita.

B) Uko egiten diozu eta erreserbak deusezteko eskatzen diozu.

C) Gehiago pentsatu gabe ekipaia prestatzen duzu.

D) Hiru astetan ez diozu hitzik egiten.

16.- Zure familiako bat hil eta diru mordoxka bat utzi duzu.

A) Guztia bidaia batean gastatzen duzu.

B) Zor guztiak kitatzen dituzu, lasaiago egoteko.

C) Zure ondasunak jabegotan inbertitzen dituzu.

D) Opari garesti ugari erosten dituzu zure lagun eta familiakoentzat.

17.- Zure bikotea lanagatik bidaia batera joan da eta zure lagun batek gauez kopa bat hartzera gonbidatu zitu.

A) Onartzen duzu baina zure bikoteari ez diozu ezer esaten.

B) Zure bikoteari deitzen diozu, kontatu eta lasai gera zaitezten.

C) Ez duzu lorik egin gabe geratu nahi.

D) Inoiz ez bezala pasatzen duzu, eta esperientzia bera errepikatzea proposatzen diozu.

PUNTUEN TAULA

	A	B	C	D
1.-	15	10	5	0
2.-	5	10	0	15
3.-	5	10	15	0
4.-	15	5	10	0
5.-	0	15	5	10
6.-	0	15	5	10
7.-	5	15	10	0
8.-	5	0	15	10
9.-	0	15	5	10
10.-	5	0	15	10
11.-	0	10	5	15
12.-	10	0	10	5
13.-	10	5	0	15
14.-	15	0	10	5
15.-	5	0	15	10
16.-	5	0	10	15
17.-	10	5	0	15

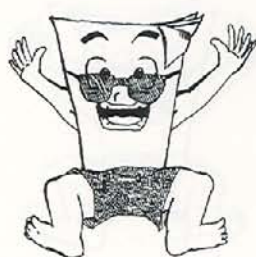
EMAITZAK

DINAMITA HUTSA: 0 -63 puntu. Edozertara ausartuko zinateke ongi pasatzeagatik. Bizitza joku bat bailitzan hartzen duzu eta guztiaren gune izan nahi duzu. Baina zu bezalakoak ez direnak ez dituzu gogoko. Gogora ezazu: denetarikoko pertsonak behar dira munduak aurrera jarrai dezan.

ALAIA ETA JOSTALARIA: 64 -126 puntu. Ez zara pentsatzen duzun bezain irekia, baina bai ausarta. Ongi pasatzea gustoko duzu, batzuetan gehiegi. Jende xeble eta bereziarekin egontea atsegin duzu, nahiz eta zuk nahiago duzun arrunten taldekoa izan buru baino.

LOTSATIA: 127 -189 puntu. Onartu, lotsatia zara. Arriskuzaleago izan nahi zenuke, baina besteren iritzia gehiegi axola zaizu. Lagunartean gustura zaude baina kanpoko munduaren beldur zara. Lasai, arnas hartu, besteez ahaztu eta aurrera! Lorpen harrigarriak izango dituzu.

ZEIN ASPERGARRIA!: 190 - 255 puntu. Bizimodu lasaia eramatea duzu gogoko. Zure dibertsioa etxean asteko zazpi egunak irakurtzen edota telebista ikusten gertatzen da. Bizitza aurrera doa; beraz, gehiago atera eta dibertitzen saiatu beranduegi izan baino lehen.

NAHASTE BORRASTE

TXISTEAK

1.- Sartzen da gaizki hitz egiten duen gizon bat harategira eta harakinari galdeztzen dio:

- Zenbat balio dute zuletek?

- Txuletek, 1000pta

- Uf! ozo garezti.

Eta harakinak:

- Badakizu, hemen dena gora, dena gora.

- Aixu eta zerrek?

- Xerrek! 2 200pta.

- Ala pazota -. Erantzuten dio gizonak.

-Aixu xu ex xara ba ilea hartzen ariko gaixki hitx egiten dudalako ex?

Eta harakinak:

- Ez, ez motel.Badakizu hemen denok dugu zerbait. Beitu, beitu hemen atzean daukadan konkorra.

Gizonak:

Aaa! Nik uzte nuen ipurdia xela, hemen dena gora, dena gora!

2.- Andereñoak galdetzen dio Jaimitori:

- Jaimito, esan dauden bost bokalak.

Eta Jaimitok:

- i, o eta u.

Andereñoak:

- Bi falta zaizkizu.

Jaimitok:

- E?

Andereñoak:

- Orain bat.

Jaimitok:

- Aaa!

3.- Ama, eman 5pta.

- 4 pta.? Zertarako behar dituzu 3 pta 2 ptarekin nahikoa duzu eta. Tori pta 1 eta banatu zure analarekin.

ASMA EZAZU

Zer erama ten du te erregeek
sate eta ten ez dia n?

....

Zer da behiak egiten duen
lehen gauga eguzkia ir tetea n?

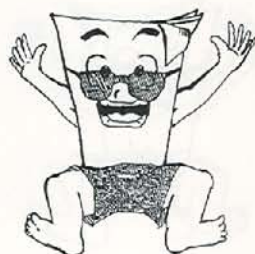
....

Non ezkuta tuko genuke ar dia,
inork ikusi ez dezan?

....

NAHASTE BORRASTE

UDAKO HOROSKOPOA

ARIES (Martxoaren 21etik apirilaren 20ra)

ELEMENTUA:	Sua
IRUDIA:	Aharia
EZAUGARRIAK:	Borrokalaria Gizakiak bere inguruan defendatzeko duen indarra adierazten du. Iniziatiba duena.
MAITASUNA:	Lasai, pentsatzen ere utzi beharko diozu.
XOXAK:	Dena ezin dugu izan guk nahi adina. Amatrixori eskatu.
OSASUNA:	Behatz puntak begiratu eta ez kozkatu.

TAURO (Apirilaren 21etik maiatzaren 20ra)

ELEMENTUA:	Lurra
IRUDIA:	Zezena
EZAUGARRIAK:	Lasaia, gozoa, orekatua, maitagarria. Egoskorra. Deskonfiatua.
MAITASUNA:	Zure kuttuna zain duzu, ea noiz esaten diozun zuk dakizun hori.
XOXAK:	Horrelako poltsikoa edonork nahiko luke.
OSASUNA:	Pareta baten kontra jotzeak buruko mina sortuko ditu.

GEMINIS (Maiatzak 21etik ekainaren 20ra)

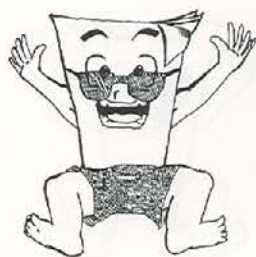
ELEMENTUA:	Airea
IRUDIA:	Bi aurpegi
EZAUGARRIAK:	Malgua, aldakorra, hiltuna. Komunikatzea gustatzen zaio. Egokitzen dena.
MAITASUNA:	Batekin eta bestearekin ezin da. Bat aukeratu.
XOXAK:	Azken boladan gastu asko izan dituzu. Noizean behin etxean gelditzea ez da hain txarra.
OSASUNA:	Ardoa edanda mozkortzen naiz, pipa erreta txoratzen naiz...

CANCER (Ekainaren 21etik uztailaren 20ra)

ELEMENTUA:	Ura
IRUDIA:	Karramarroa
EZAUGARRIAK:	Indarra. Sentimentala, babesa bilatzen du iraganean. Ilargiarekin lokera.
MAITASUNA:	Bihotz horri eutsi iezaiozu barruan.
XOXAK:	Poltsiko beroarekin zabilta azken aldi honetan. Eutsi!
OSASUNA:	Kontuz janariarekin! Ebakuntzak garestiak dira eta.

NAHASTE BORRASTE

LEO (Uztailaren 21etik abuztuaren 20ra)

ELEMENTUA:	Sua
IRUDIA:	Lehoia
EZAUGARRIAK:	Ausardia. Bere buruaz harro daude. Besteengandik bereiztea behar du.
MAITASUNA:	Larrosak ere arantzak ditu. Hortzak gorde eta berak ere hala egingo du.
XOXAK:	Poltsikoko zuloak konpondu.
OSASUNA:	Bular aldea haizetua duzu. Arnasa ondo hartu.

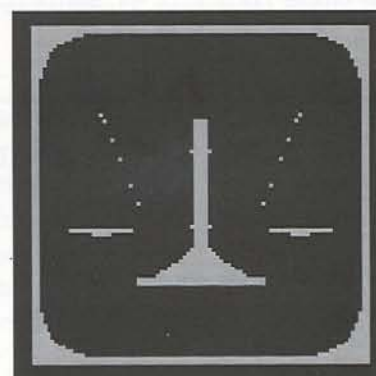
VIRGO (Abuztuaren 21etik irailaren 20ra)

ELEMENTUA:	Lurra
IRUDIA:	Emakumea
EZAUGARRIAK:	Arrazionala, ordenatua, lojiko. Gauza guziak analizatu behar ditu.
MAITASUNA:	Ez ezazu egoera hori hainbeste analizatu. Tarteka erokeriak egin behar dira.
XOXAK:	Pentsatzeak garesti bihurtzen ditu gauzak.
OSASUNA:	Oso dotore zaude. Jarraitu horrela.

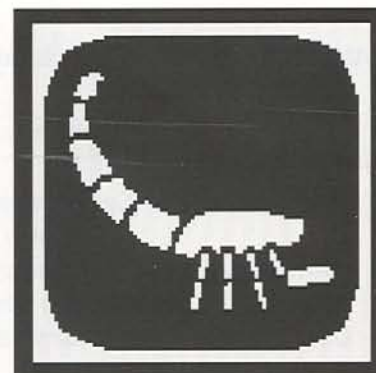
LIBRA (Irailaren 21etik urriaren 20ra)

ELEMENTUA:	Airea
IRUDIA:	Balantza
EZAUGARRIAK:	Ezker eskua du. Estetikak garrantzia handia du, fintasuna maite du. Harreman ugari izaten ditu eta oreka bilatzen du uneoro.
MAITASUNA:	Ez izan zalantzarik. Zurea da!
XOXAK:	Azken aldian erraz zabiltza, ondoren...
OSASUNA:	Ezkerreko hankarekin erne!

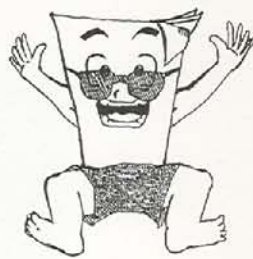

ESKORPIO (Urriaren 21etik azaroaren 20ra)

ELEMENTUA:	Ura
IRUDIA:	Eskorpioia
EZAUGARRIAK:	Misteriotsua, apasionatua, arriskuaren lagun. Akaparadorea izanik zenbaitetan zartada ederrak ematen badaki.
MAITASUNA:	Jarraitu ezazu pasioarekin ahal duzun bitartean.
XOXAK:	Zulotxoan gordeta daukazuna kanpora ateratzeko ordua duzu.
OSASUNA:	Uretan ziur izan ez zarela inoiz erreko.

NAHASTE BORRASTE

SAGITARIO (Azaroaren 21etik abenduaren 20ra)

ELEMENTUA:	Sua
IRUDIA:	Gezia
EZAUGARRIAK:	Espontaneo, bizipoza. Munduko erlijioen biltzaile. Errealitatek urruntzeko gaitasun handia du.
MAITASUNA:	Txoriburu izan eta mundua jan. Denak zure zain daude.
XOXAK:	Noizean behin besteei ordaintzen utzi.
OSASUNA:	Eztarria zaindu. Horretarako builak alde batera utzi.

CAPRICORNIO (Abenduaren 21etik urtarrilaren 20ra)

ELEMENTUA:	Lurra
IRUDIA:	Ahuntza
EZAUGARRIAK:	Hoztasuna kanpotik eta sentsibiltatea barrutik. Errealitatea arrazionalki ebaluatzen du. Handinahia.
MAITASUNA:	Zure barrua agertzen diozunean zurea izango da.
XOXAK:	Loteria jokatzeko baduzu adi ibili eta ez galdu boletoa.
OSASUNA:	Eguzkiak duen onena itzala da.

ACUARIO (Urtarrilaren 21etik otsailaren 18ra)

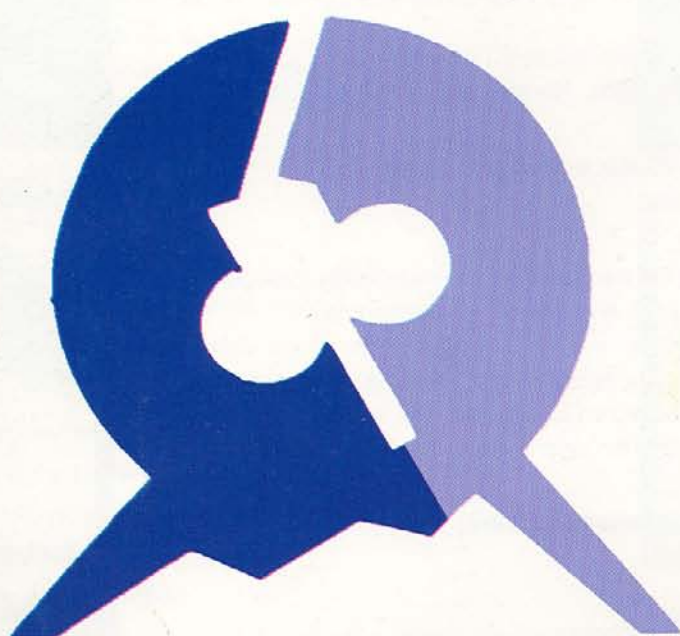
ELEMENTUA:	Airea
IRUDIA:	Ura
EZAUGARRIAK:	Berrizale, askatasuna du maite. Idealista, mistikoa. Bere burua bestean bidez bakarrik ikus dezake; hemendik datorkio hain lagunarteko izatea.
MAITASUNA:	Daukazaruari heldu eta ez utzi alde egiten. Berria ez da beti onena.
XOXAK:	Ez gora ez behera, beti bezala.
OSASUNA:	Zezena bezain indartsu zaude, hala ere, altzariak dauden lekuan utzi.

PISCIS (Otsailaren 19tik martxoaren 20ra)

ELEMENTUA:	Ura
IRUDIA:	Bi arrain
EZAUGARRIAK:	Sentsiblea, hartzalea, hunkikorra, intuitiboa, influentziablea. Praktikotasun falta. Izatearen ikuspegi globala dute, gizakia ulertzen saiatzen dira.
MAITASUNA:	Bai, bai eta bai, maite zaitu eta zure zain dago.
XOXAK:	Ez, ez eta ez, diru askorik ez duzu izango, ez zara Tibetera joango.
OSASUNA:	Beno, gauzak lasai hartuz gero...

HAURTZARO IKASTOLA

kutxa

fundazioa
fundación

